

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
ජාතික ඇගයීම් හා පරීක්ෂණ සේවාව
අ.පො.ස. (සා.පෙළ) විභාගය - 2019

II - ඉදිධ ධර්මය

අවසාන ලකුණු ගණනය කිරීම

I පත්‍රය :	බහුවරණ ප්‍රශ්න 40 කි	=	(1 x 40)	ලකුණු 40 යි
II පත්‍රය :	1 වැනි ප්‍රශ්නය		කොටස් 10 කි කෙටි පිළිතුරු (2 x 10)	ලකුණු 20 යි
	2 වැනි ප්‍රශ්නය		(2 - 7 තෙක් තෝරාගත් ප්‍රශ්න 04 කට)	
	i	ලකුණු 2		
	ii	ලකුණු 3		
	iii	ලකුණු 5	ලකුණු 10 යි.	
	3 වැනි ප්‍රශ්නය			
	i	ලකුණු 2		
	ii	ලකුණු 3		
	iii	ලකුණු 5	ලකුණු 10 යි.	
	4 වැනි ප්‍රශ්නය			
	i	ලකුණු 2		
	ii	ලකුණු 3		
	iii	ලකුණු 5	ලකුණු 10 යි.	
	5 වැනි ප්‍රශ්නය			
	i	ලකුණු 2		
	ii	ලකුණු 3		
	iii	ලකුණු 5	ලකුණු 10 යි.	
	6 වැනි ප්‍රශ්නය			
	i	ලකුණු 2		
	ii	ලකුණු 3		
	iii	ලකුණු 5	ලකුණු 10 යි.	
	7 වැනි ප්‍රශ්නය	එක් කොටසකට		
		ලකුණු 5 බැගින්		
		(ලකුණු 5 X 2)	ලකුණු 10 යි.	

ලකුණු 40 යි.
මුළු ලකුණු 100 යි.

අවසාන ලකුණු ගණනය කිරීම

I පත්‍රයට ලකුණු	=	40
II පත්‍රයට ලකුණු	=	60
මුළු ලකුණු	=	100

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව

,yq;ifg; guPl;irj; jpizf;fsk;

රහස්‍යයි

අ.පො.ස. (සා.පෙළ) විභාගය - 2019

f.ngh.j (rh.ju)g; guPl;ir - 2019

විෂයය අංකය
ghl ,yf;fk;

11

විෂයය
ghlk;;

බුද්ධ ධර්මය

I පත්‍රය - පිළිතුරු
I gj;jpuk; tpilfs;

ප්‍රශ්න අංකය tpdh ,y-	පිළිතුරු අංකය tpil ,y.	ප්‍රශ්න අංකය tpdh ,y-	පිළිතුරු අංකය tpil ,y.	ප්‍රශ්න අංකය tpdh ,y-	පිළිතුරු අංකය tpil ,y.	ප්‍රශ්න අංකය tpdh ,y-	පිළිතුරු අංකය tpil ,y.
01.	4	11.	2	21.	2	31.	3
02.	2	12.	4	22.	4	32.	2
03.	2	13.	2	23.	3	33.	4
04.	4	14.	2	24.	3	34.	4
05.	2	15.	4	25.	2	35.	2
06.	1	16.	4	26.	3	36.	3
07.	1	17.	4	27.	3	37.	4
08.	1	18.	2	28.	1	38.	3
09.	3	19.	4	29.	1	39.	4
10.	4	20.	2	30.	4	40.	3

විශේෂ උපදෙස්

tpNrl mwpTWj;jy; xUrupahd tpilf;F

එක් පිළිතුරකට ලකුණු

Gs;sp tPjk;

01

බැගින්

මුළු ලකුණු / nkhjjg; Gs;spfs;

01 × 40 = 40

පහත නිදසුනෙහි දක්වෙන පරිදි බහුවරණ උත්තර පත්‍රයේ අවසාන තීරුවේ ලකුණු ඇතුළත් කරන්න.

fBo; Fwpg;gplg;gl;bUf;Fk; cjhuz;jpw; F muka gy;Nju;T tpdhf; fsf;Fupa Gs; spfs gy; Nju;T
tpdhg;gj;jpuy;jpd; ,Wjpapy; gjpf.

නිවැරදි පිළිතුරු සංඛ්‍යාව

rupahd tpilfspd; njhif

25

40

I පත්‍රයේ මුළු ලකුණු

gj;jpuk; I ,d; nkhjjg;Gs;sp

25

40

- vii පන්සිය පණස් ජාතක පොත් වහන්සේ
  - සිංහල බෝධිවංශය
  - ථූපවංශය
  - අනාගතවංශය
  - දළදාසිරිත
  - උමංදාව
  - දළදා අස්ත

ග්‍රන්ථ දෙකක නම් සඳහන් වී ඇත්නම් ලකුණු 01 බැගින් (ලකුණු 02 යි)

- viii
  - ත්‍රිපිටක ධර්මය තල්පත්වල ලිවීම/ග්‍රන්ථාරූඪ කිරීම
  - ත්‍රිපිටක ධර්මයේ විකෘතිතා ඇති වීමේ ඉඩ ඇතිරීම
  - හිකායාන්තර මතවාදයන්ගෙන් ටේරවාදී මුද්‍ර දහමට එල්ලවන අභියෝග අවම කිරීම
  - පසු කාලීනව ටේරවාදී මුද්‍ර දහම අනාවයට ගිය අවස්ථාවල නැවත විය ස්ථාපිත කිරීමට හැකිවීම
  - ත්‍රිපිටකය කටපාඩමින් ගෙන යාමේ දී සිදුවන අමතකවීම් මගහැරවීම

(ලකුණු 02 යි)

- ix අභයගිරිය - වළගම්බා රජතුමා/වට්ට ගාමිණී අභය රජතුමා
පේතවනය - මහසෙන් රජතුමා/මහාසේන රජතුමා

(ලකුණු 02 යි)

- x ලෝභ
දෝස
මෝහ

(ලකුණු 02 යි)

- 2. (i) දසපාරමිතාවලින් දෙකක් නම් කරන්න.**
(ii) ඉහත (i) හි නම් කළ එක් පාරමිතාවක් පැහැදිලි කරන්න.
(iii) දැහැමි, මිත්‍රශීලී, බෝධිසත්ත්ව ආදර්ශ ඇති සමාජයක් බිහි කිරීමට පාරමිතා ධර්ම ඉවහල් වන ආකාරය පහදන්න.

- i පාරමිතා ධර්ම
  1. දාන පාරමිතාව (දාන පාරමිතා)
  2. ශීල පාරමිතාව (ශීල පාරමිතා)
  3. නෛශ්‍රමය පාරමිතාව (නෙක්බම්ම පාරමිතා)
  4. ප්‍රඥා පාරමිතාව (පඤ්ඤා පාරමිතා)
  5. වීර්ය පාරමිතාව (වීර්ය පාරමිතා)
  6. ක්ෂාන්ති පාරමිතාව (ඛන්ති පාරමිතා)
  7. සත්‍ය පාරමිතාව (සච්ච පාරමිතා)
  8. අධිෂ්ඨාන පාරමිතාව (අධිට්ඨාන පාරමිතා)
  9. මෛත්‍රී පාරමිතාව (මේත්තා පාරමිතා)
  10. උපේක්ෂා පාරමිතාව (උපෙක්ඛා පාරමිතා)

මෙම පාරමිතා ධර්ම අතුරින් දෙකක් නම්කර තිබේ නම් ලකුණු දෙකක් ලබා දෙන්න.
(ලකුණු 02 යි)

ii

- **දාහ**

තමන් සතු දෙයක් සුභ වශයෙන් හෝ අනුග්‍රහ වශයෙන් අන් අයට පරිත්‍යාග කිරීමයි. එනම් තෘෂ්ණා මානාදියෙන් තොරව කරුණා ප්‍රඥාවෙන් දෙන දාහයයි.
හිදසුන් :- වෙස්සන්තර, සිව්, සස ජාතක කථා

- **සීල**

සීල යනු ප්‍රාණාස්ථානවලින් වැළකී කය වචන සංවර කර ගැනීමයි. මෙය පාරමිතාවක් වන්නේ තෘෂ්ණා මාන ආදියෙන් තොරව නිවන් ආපේක්ෂාවෙන් සම්පූර්ණ කරන බැවිනි.
හිදසුන් :- සීල විමංස ජාතකය

- **නෙක්බම්ම**

පස්කම් සැප හැරදමා ගිහි ගෙයින් නික්ම යාම නෙක්බම්ම නම් වේ.
හිදසුන් :- මධ්‍යේව ජාතකය

- **පඤ්ඤා**

නිර්වාණාපේක්ෂාවෙන් පඤ්චස්ඛන්ධය යථා තත්වයෙන් දැකීමයි. එසේම ලෝකික ජීවිතයේ දී ද නුවණ මෙහෙයවා කටයුතු කිරීමයි.
හිදසුන් :- උම්මග්ග ජාතකය

- **චීරිය**

තමන්ගේත් අන් අයගේත් අභිවාද්ධිය සදහා ගන්නා නොපසුබට උත්සාහයයි.
හිදසුන් :- වණ්ණපථ ජාතකය

- **ධන්ති**

කරුණා හා උපාය දන්නා නුවණින් යුතු ඉවසීමේ ගුණයයි.
හිදසුන් :- ඝණන්තිවාදී ජාතකය

- **සත්‍ය**

කරුණාවෙන් හා උපාය කුසලතාවෙන් යුතුව මුසාවාදයෙන් වැළකීමත්, සත්‍යයෙහි පිහිටීමත් සත්‍ය පාරමිතාවයි.
හිදසුන් :- වට්ටක ජාතකය

- **අධිර්ධාන**

කරුණාවෙන් හා උපාය කුසලතාවෙන් යුතුව ස්ථිරවම සිතාගෙන විය කඩ නොකොට අධිෂ්ඨාන ශක්තියෙන් යුතුව කටයුතු කිරීමයි.
හිදසුන් :- තේමිය ජාතකය

- **මෝත්තා**

මෙමත්‍රිය නම් ඔවුනොවුන් කෙරෙහි මිත්‍රශීලී බව හෝ සුහද බවයි. සියලු සතුන් කෙරෙහි සමසිත් පැතිරවීමයි.
හිදසුන් :- මහා කපි, මස මානවක ජාතකය

• උපේක්ෂා

හිතවත් අහිතවත් සියල්ලන් කෙරෙහි ඇලීමී ගැටීම් දෙකෙන් තොරව සමීපව පැවැත්මයි. එනම් මධ්‍යස්ථ බවයි.

හිදසුන් :- ලෝමහංස ජාතකය

කෙටි පැහැදිලි කිරීමක් වේනම් සම්පූර්ණ ලකුණු ප්‍රදානය කරන්න.

(ලකුණු 03 යි)

iii පාරමිතා ධර්ම යනු බුද්ධත්වය ප්‍රාර්ථනා කරන උතුමන් විසින් පූරණය කරනු ලබන ගුණසමුදායකි.

දානාදී මෙම ගුණධර්ම පුණ්‍ය කිරීමෙන් බුදු පසේ බුදු මහරහත් තත්වයන්ට පත්වීමට ඉවහල් වන්නාක් මෙන්ම දැනැමි මිත්‍රශීලී සමාජයක් බිහිකර ගැනීමටද ඉවහල් වේ. ලෝභ, ද්වේශ, මෝහයෙන් තොරව කුසල සිහිවිලි වර්ධනය කර ගැනීමට දානය උපකාරී වේ. නොකළ යුතු අවැඩදායක අයහපත් ක්‍රියාවලින් වැලකීම, වැඩදායක යහපත් ක්‍රියාවල නිරතවීම, සියලු සත්වයින්ට හිතෙහි වීම. කරුණා මෙහිදී දැක්වීම, සානුකම්පිත වීම, සත්‍යවාදී බව, ඉවසීම වැනි ගුණාංග මගින් දැනැමි මිත්‍රශීලී සමාජයක් ඇතිවේ. මේ අයුරින් දස පාරමිතා ගුණධර්ම පුණ්‍ය කිරීම දැනැමි මිත්‍රශීලී ලි බෝධිසත්ව ආදර්ශ ඇති සාමාජයක් බිහි කිරීමට ඉවහල් වේ.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු දෙන්න

(ලකුණු 05 යි)

- 3. (i) “අත්තනාව කතං පාපං - අත්තනා සංකිලිස්සති” යන ධම්මපද ගාථාව සම්පූර්ණ කර ලියන්න.
- (ii) එම ගාථාවේ තේරුම ලියන්න.
- (iii) ශිෂ්‍ය ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීමට ධම්මපදයෙන් ලැබෙන උපදෙස් ඇගයීමට ලක් කරන්න.

- i අත්තනාව කතං පාපං
- අත්තනා සංකිලිස්සති
- අත්තනා අකතං පාපං
- අත්තනාව විසුජ්ඣති
- සුද්ධි අසුද්ධි පච්චත්තං
- නාඤ්ඤමඤ්ඤෝ විසෝධයේ

ගාථාව සම්පූර්ණයෙන් ලියා ඇත්නම් ලකුණු 02 ප්‍රදානය කරන්න. අක්ෂර වින්‍යාසය නොසලකන්න

(ලකුණු 02 යි)

- ii
  - යමෙකු පවු කළොත් විසින් ඔහුම කෙලෙසෙන්නේය.
 යමෙකු පව් නොකළොත් විසින් ඔහුම පිරිසිදු වන්නේ ය.
 පිරිසිදුකම හා අපිරිසිදුකම පවතින්නේ තමා කෙරෙහිම ය.
 එක් අයෙකුට තවත් අයෙකු පිරිසිදු කළ නොහැකිය./
  - තමා විසින් කරන ලද පවෙත් තමා අපිරිසිදු බවට පත්වේ.
 තමා විසින් නොකරන ලද පවෙත් තමා පිරිසිදු බවට පත්වේ.
 පිරිසිදු අපිරිසිදුබව තමා විසින්ම දුන යුතුය.
 කෙනෙකුට තවත් අයෙකු පිරිසිදු කළ නොහැකිය./
  - තමා කළ පවෙත් තමා අපිරිසිදු බවටත් තමා නොකළ පවෙත් තමා පිරිසිදු බවටත් පත්වේ.
 පිරිසිදු අපිරිසිදු බව පවතින්නේ තමා වෙතමය. කෙනෙකුට තවත් අයෙකු පිරිසිදු කළ නොහැකිය.

ගාථාවේ සම්පූර්ණ අදහස තිබේනම් ලකුණු 03 දෙන්න. (ලකුණු 03 යි)

- iii
  - බෞද්ධයාගේ හස්තසාර ග්‍රන්ථය වන ධම්මපදය සියලු දෙනාට පරිහරණය කළ හැකි වටිනා උපදෙස් ඇතුළත් ග්‍රන්ථයකි.
  - ශිෂ්‍ය ජීවිතය සාර්ථකත්වයට පත්කර ගැනීමට ඇවැසි උපදෙස් සපයන, ප්‍රායෝගිකව අදාළ කරගත හැකි අගනා ග්‍රන්ථයක් ලෙස ධම්මපදය සදහන් කළ හැකිය.
  - ධම්මපද ගාථා ධර්මයන්හි ඇතුළත් උපදෙස් මගින් හරි වැරදි, හොඳ හරක, පින් පව් හඳුනා ගැනීමට මග පෙන්වයි
  - සිතෙහි සන්සුන්බව ඇතිකර ගැනීම, මනා සිතියෙන් යුතුව කටයුතු කිරීම හා විරියවන්තව ක්‍රියා කොට ජීවිතය ජය ගැනීමට උපදෙස් ලබාදෙයි.
  - සමාජගත ජීවිතයේදී ඇසුරු කළ යුතු හා නොකළ යුතු පුද්ගලයන් හඳුනා ගැනීමට මග පෙන්වයි.
  - සහයෝගයෙන් හා සහජීවනයෙන් යුතුව වාමි සරල ජීවිතයක් ගත කිරීමට ඉතා වටිනා උපදෙස් ලබාදෙයි.
  - ශිෂ්‍ය පෞරුෂය නිවැරදි ක්‍රියාකාරකම් වලින් ගොඩනගා ගැනීමට ඉතා වටිනා උපදෙස් සපයයි.
  - සමස්තයක් ලෙස ධම්මපදයෙන් මෙලොව ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීමට මෙන්ම පරලොව ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීමට උපදෙස් ලබාදේ.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු ප්‍රදානය කරන්න.

(ලකුණු 05 යි)

4. (i) චතුරාර්ය සත්‍ය අතුරින් දෙකක් නම් කරන්න.
- (ii) ඉහත (i) හි නම් කරන ලද එක් කරුණක් පැහැදිලි කරන්න.
- (iii) දෛනික ජීවිතයේ අප මුහුණ දෙන ගැටලු විසඳා ගැනීමට චතුරාර්ය සත්‍ය අදාළ කර ගත හැකි ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

- i
1. දුක්ඛ ආර්ය සත්‍ය/දුක
  2. දුක්ඛ සමුදය ආර්ය සත්‍යය/දුකට හේතුව
  3. දුක්ඛ නිරෝධ ආර්ය සත්‍යය/දුක නැති කිරීම
  4. දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිනි පටිපදා ආර්ය සත්‍ය/දුක නැතිකිරීමේ මග

දුක්ඛ, සමුදය, නිරෝධ, මාර්ග යනුවෙන් ලියා තිබුණ ද ලකුණු දෙන්න.
එක් කරුණකට ලකුණ ධාරිත් ලකුණු දෙකක් දෙන්න

(ලකුණු 02 යි)

- ii
- දුක්ඛ ආර්ය සත්‍ය (දුක පිළිබඳ උතුම් සත්‍ය)

ඉපදීම (ජාති), වයසට යාම (ජරා), ලොඩිවීම (ව්‍යාධි), මරණය, ප්‍රියයන්ගේ වෙන්වීම, අප්‍රියයන් හා එක්වීම, කැමති දේ නොලැබීම දුකය. කෙටියෙන් කියතොත් පංච උපාදානස්කන්ධයම දුකය.
  - දුක්ඛ සමුදය ආර්ය සත්‍ය (දුක හට ගැනීමට හේතුව පිළිබඳ උතුම් සත්‍යය)

පුනර්භවය ඇති කරන, ඇල්ම හා සතුට සහිත වූ ඒ ඒ තැන සිත අලවන තෘෂ්ණාව (තණ්හාව) දුකට හේතුවයි. කාම භව චිතව යන ත්‍රිවිධ තෘෂ්ණාවයි. සසර නැවත නැවත ඉපදීමට හේතුවන තෘෂ්ණාවයි.
  - දුක්ඛ නිරෝධ ආර්ය සත්‍යය (දුක නැති කිරීම පිළිබඳ උතුම් සත්‍යය) සසර දුක ඇති කරන එකී තෘෂ්ණාව ඉතිරි නොවන ලෙස නැති කිරීම, නොආලිභෙවත් චිරාගය, නිරෝධය සියලු ආශාවන් අත්හැරීම, සියලු දෙයින්හිඳහස් වීම, මිදීම, ආලය දුරු කිරීම දුක්ඛ නිරෝධ ආර්ය සත්‍යයයි. සසර නැවත නැවත ඉපදීමට හේතුවන තෘෂ්ණාව සම්පූර්ණයෙන් නැති කර දැමීමයි.
  - දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිනි පටිපදා ආර්ය සත්‍යය (දුක නැති කිරීමේ මාර්ගය පිළිබඳ උතුම් සත්‍යය) දුකින් මිදීමේ මගයි, එනම් අංග අටකින් යුත් ආර්ය මාර්ගයයි. මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවයි. සම්මා දිට්ඨි, සම්මා සංකප්ප, සම්මා වාචා, සම්මා කම්මන්ත, සම්මා ආජීව, සම්මා වායාම, සම්මා සති, සම්මා සමාධි, යන මාර්ග අංග අටයි.

මූලික ආර්ය ඇතුළත් කෙටි පැහැදිලි කිරීමකට සම්පූර්ණ ලකුණු දෙන්න

(ලකුණු 03 යි)

iii දෛනික ජීවිතයේ අප මුහුණ දෙන ගැටලු විසඳා ගැනීමේ මාර්ගයක් ලෙස චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය අදාළ කර ගත හැකිය. අප මුහුණ දෙන ඕනෑම ගැටලුවක් සලකා බැලීමේ දී එම ගැටලුව, ඒ සඳහා බලපාන හේතුව, එම ගැටලුවට විසඳුම, ගැටලුව විසඳීමේ මාර්ගය යන කරුණු හතර චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්ම න්‍යාය අනුව විග්‍රහ කළ හැකිය.

අප ඉදිරියේ ඇතිවන ගැටලු පළමුවෙන්ම හදාරා තේරුම්ගත යුතුය. දෙවනුව මෙම ගැටලුවලට තුඩු දී ඇති හේතු මොනවාදැයි අනාවරණය කරගත යුතුය. තෙවනුව කළ යුත්තේ එම ගැටලු නිරාකරණය කර ගැනීමට විසඳුම කුමක් දැයි අවබෝධ කර ගැනීමයි. අවසානයේ දී එය විසඳීම සඳහා යොදාගත් මාර්ගයෙහිමගින් කිරීමට උපදෙස් දෙයි. මෙසේ චතුරාර්ය සත්‍යය ධර්මය ගැටලු විසඳා ගැනීමේ මාර්ගයක් ලෙස ප්‍රායෝගික ජීවිතයේ දී ද අදාළ කර ගත හැකිය.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු දෙන්න

(ලකුණු 05 යි)

- 5. (i) ඉරියව් අනුව බුද්ධ ප්‍රතිමා බෙදා දක්වන ප්‍රධාන වර්ග තුන නම් කරන්න.
- (ii) ඉහත (i) හි නම් කළ එක් පිළිම වර්ගයක් පිළිබඳ ව නිදසුන් සපයමින් පැහැදිලි කරන්න.
- (iii) ශ්‍රී ලාංකික කලා ශිල්පීන්ගේ කලා කෞශල්‍යය බුද්ධ ප්‍රතිමා කලාව තුළින් ප්‍රකට වන අයුරු පහදන්න.

i හිරි පිළිම
හිඳි පිළිම
ඔත් පිළිම (සැතපෙන පිළිම/පරිනිර්වාණ මඤ්චකය නිරූපිත පිළිම)
එක කරුණකට ලකුණු එක බැගින් ලකුණු 02 යි

(ලකුණු 02 යි)

ii **හිරි පිළිම**
සිටගෙන සිටින ඉරියව්වෙන් නෙලා ඇති පිළිම හිරි පිළිමයි. මේවා ආබද්ධ පිළිම (පිළිමයට පිටුපසින් ආධාරකයක් ඇතිව නෙලා ඇති පිළිම) හා අනාබද්ධ පිළිම (ආධාරකයක් නොමැතිව නෙලා ඇති පිළිම) ලෙස බෙදා දැක්වේ. අවුකන, රැස්වෙහෙර, පොළොන්නරුවේ ගල් විහාරයේ පිළිමය ආබද්ධ පිළිමයට හිදසුනකි. මාලිගාවිල පිළිමය අනාබද්ධ පිළිමයට හිදසුනකි.

හිඳි පිළිම

වාඩි වී සිටින ඉරියව්වෙන් නෙලා ඇති පිළිම හිඳි පිළිමයි. ලංකාවේ බොහෝ ප්‍රදේශ වලින් මෙම ඉරියව්වෙන් නෙලා ඇති පිළිම හමුවේ. අනුරාධපුර සමාධි ප්‍රතිමාව, තොළුවිල සමාධි ප්‍රතිමාව, පොළොන්නරුවේ ගල් විහාරයේ හිඳි පිළිමය ආදිය හිඳි පිළිම සඳහා හිදසුන්වේ.

සැතපෙන පිළිම

සැතපෙන ඉරියව්වෙන් හා පරිනිර්වාණ ඉරියව්වෙන් නෙලා ඇති පිළිම ඔත් පිළිම ලෙස සැලකේ. තන්තිරිමලේ හා පොළොන්නරුවේ ගල් විහාරයේ ඇති සැතපෙන පිළිම හිදසුන් වේ.

කෙටි පැහැදිලි කිරීමක් වේ නම් ලකුණු තුන දෙන්න

(ලකුණු 03 යි)

iii ශ්‍රී ලංකික කලා ශිල්පීන්ගේ කලා කෞශල්‍යය බුද්ධ ප්‍රතිමා කලාව තුළින් මොනවට ප්‍රකට වේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ තුළ වූ මහා කරුණාව මහා ප්‍රඥාව වැනි ආධ්‍යාත්මික සමාධි ගුණ පිළිබිඹුවන අයුරින් ප්‍රතිමා නිර්මාණය කොට ඇත.

කළුගල්, කිරිගරුඬ, ඇත්දළ, ලෝහ, දැව ආදී අමුද්‍රව්‍ය භාවිත කොට ඉතා සියුම් කැටයම් ද සහිතව කලාත්මකව බුද්ධ ප්‍රතිමා නිර්මාණය කොට ඇත. විවිධ මුද්‍රා සහ ආසන සහිතව මේවා නිර්මාණය කොට තිබීම විශේෂත්වයකි.

අනුරාධපුරයේ සමාධි පිළිමය, අවුකන පිළිමය, පොළොන්නරු ගල්විහාරයේ පිළිම හිඳසුන්වේ.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලසා ලකුණු පිරිනමන්න

(ලකුණු 05 යි)

- 6. (i) පළමුවන ධර්ම සංගායනාව පැවැත්වීමට තුඩු දුන් හේතු මොනවා ද?
- (ii) එම සංගායනාව පැවැත් වූ ස්ථානය, අනුග්‍රහය ලබාදුන් රාජ්‍ය පාලකයා, මූලිකත්වය ගෙන ක්‍රියා කළ මහරහතන් වහන්සේ නම් කරන්න.
- (iii) ධර්මය විනය දෙකෙහි සුරක්ෂිත බව ඇති කරලීමට පළමුවන ධර්ම සංගායනාවේ දී ගත් විධිමත් ක්‍රියාමාර්ග පැහැදිලි කරන්න.

- i
  - ආසන්න හේතුව සුභද්ද භික්ෂුව විසින් කරන ලද ප්‍රකාශය.
  - බුදුරජාණන් ජීවමාන කාලයේදීම ධර්ම විනය වැරදි ලෙස තේරුම් ගත් භික්ෂුන්ගේ ක්‍රියාකලාපය.
  - විසිරී තිබූ ධර්ම විනය වික්ෂේප කොට සංග්‍රහ කිරීමේ අවශ්‍යතාව.
  - ධර්ම විනය සුරක්ෂිත කොට කට පාඩමින් පවත්වාගෙන යාමට භාණ්ඩ පරපුරකට පැවරීමේ අවශ්‍යතාව.

කරුණු දෙකක් ලියා ඇත්නම් ලකුණු දෙක ප්‍රදානය කරන්න.

(ලකුණු 02 යි)

ii සංගායනාව පැවැත්වූ ස්ථානය :- රජගහනුවර වේහාර පර්වතය පාමුල සප්තපර්ණි ගුහා ද්වාරය අභියස/රජගහනුවර වේහාර පර්වතය පාමුල/රජගහනුවර සප්තපර්ණි ගුහා ද්වාරයේ/සප්ත පර්ණි ගුහා ද්වාරයේ/රජගහ නුවර

අනුග්‍රහය ලබා දුන් පාලකය :- අජාසත්ත රජතුමා/අජාසත් රජ/අජාත ශත්‍රු රජ

මූලිකත්වය ගෙන ක්‍රියා කළ මහරහතන් වහන්සේ :- මහා කාශ්‍යප මහ රහතන් වහන්සේ/මහා කාශ්‍යප හිමි/මහ කසුප් හිමි

එක් කරුණකට ලකුණු වැරදින් ලකුණු තුනයි

(ලකුණු 03 යි)

- iii
  - විසිර පැවති ධර්ම විනය ඒකරාශී කිරීම
  - ධර්ම විනය කොටස් කර භාණක පරම්පරා වෙත පැවරීම.
  - 1. දීඝ නිකාය - ආනන්ද තෙරුන් ප්‍රධාන ශිෂ්‍යානුශිෂ්‍ය පරම්පරාවට ද
  - 2. මජ්ඣිම නිකාය - සැරියුත් තෙරුන් ප්‍රධාන ශිෂ්‍යානුශිෂ්‍ය පරම්පරාවට ද
  - 3. අංගුත්තර නිකාය - අනුරුද්ධ තෙරුන් ප්‍රධාන ශිෂ්‍යානුශිෂ්‍ය පරම්පරාවට ද
  - 4. සංයුක්ත නිකාය - මහා කාශ්‍යප තෙරුන් ප්‍රධාන ශිෂ්‍යානුශිෂ්‍ය පරම්පරාවට ද
  - 5. බුද්දක නිකාය - සියලුම භික්ෂූන් වහන්සේලාට ද පැවරණි. මෙය පළමු සංගායනාවේ සුවිශේෂී තීරණයකි.

විනය පිටකය උපාලි තෙරුන් ප්‍රධාන ශිෂ්‍යානුශිෂ්‍ය පරම්පරාවට පැවරණි.

- මාගේ ඇවෑමෙන් භික්ෂූන්ගේ විකල්පවලට මත කුඩා, අනුකුඩා ශිෂ්‍යාපද වෙනස් කර ගත හැකි යැයි බුදුරදුන් අනුදැන තිබුණද එකී කුඩා අනු කුඩා ශිෂ්‍යා පද නිර්ණය කිරීමේ ගැටලුව මත කුඩා ශිෂ්‍යා පදයක් හෝ වෙනස් නොකිරීමට තීරණය කිරීම සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු ලබා දෙන්න.

(ලකුණු 05 යි)

7. පහත සඳහන් මාතෘකා අතුරෙන් දෙකකට කෙටි සටහන් ලියන්න.

- (i) දුටුගැමුණු මහ රජතුමා
- (ii) උට්ඨාන සම්පදා
- (iii) ත්‍රිලක්ෂණය
- (iv) වටදාගෙය

i • දුටුගැමුණු මහ රජතුමා

දුටු ගැමුණු රජතුමා රුහුණු රජ පෙළපතට අයත් කාවන්තිස්ස රජුගේ සහ විහාර මහා දේවියගේ වැඩිමහල් පුත්‍රයාය. චතුරාගේ බාල සොහොයුරා තිස්ස කුමාරයාය.

" මාගේ මේ ව්‍යායාමය බුද්ධ ශාසනයේ විරස්ථිතිය පිණිස මිස කිසි කලෙකත් රජසැප පිණිස නොවේ. " යන්න දුටුගැමුණු රජතුමාගේ ආදර්ශ පාඨය විය. මෙහි පරමාර්ථය වූයේ දශක කිහිපයක පටන් විනාශ මුඛයට යමින් පැවති රටේ ස්වාධීනත්වය ආරක්ෂා කර ගනිමින් විදේශීය පාලනයෙන් රට මුදාගෙන එක් සේසත් කිරීමයි .

විද්‍යාත්මක විදේශීය පාලකයාගෙන් රට මුදා ගෙන රට වක් සේසත් කිරීම මෙතුමා කළ විශේෂ කාර්යය විය. භික්ෂුන් වහන්සේලාගේ ආවචාද අනුශාසනා අනුව රට පාලනය කිරීම සම්බුද්ධ ශාසනයේ විරසිතිය උදෙසා රුවන්වැලි සැය, මිරිසවැටිය, ලෝවාමහාපාය ඉදිකළේ. එසේම කෘෂිකර්මාන්තය දියුණු කිරීමද මෙතුමාගේ කැපී පෙනෙන කාර්යයක් විය.

(පිළිතුරු සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු දෙන්න)

(ලකුණු 05 යි)

ii උච්චත සම්පදා

ව්‍යවහාරික සූත්‍රයෙහි උච්චත සම්පදා ලෙස හදුන්වා ඇත්තේ තමන් කරන කවර හෝ රැකියාවක් උත්සාහයෙන් (උච්චත විරියාධිගතා) දැනේ මහන්සියෙන් (බාහාබල පරිචතා) දහදිය හෙළා (සේදා වක්ඛිත්තා) ධාර්මිකව (ධම්මිකා), ධාර්මික ක්‍රියා අනුගමනයෙන් (ධම්ම ලද්දා) කටයුතු කළ යුතු බවයි.

කෘෂිකර්මය, වෙළදාම, ගව පාලනය, දුනු ශිල්පය, රාජ්‍ය සේවය, ශිල්ප කර්මාන්ත යනාදී ධාර්මික රැකියා 06 ක් අනුමත කර ඇත.

පිළිතුරු සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු දෙන්න

(ලකුණු 05 යි)

iii ත්‍රිලක්ෂණය

අහිතය දුක්ඛ අනාත්ම යනු ත්‍රිලක්ෂණයයි. මෙය බුදු දහමේ මූලික ඉගැන්වීමකි. අහිතය යනු වෙනස්වීමයි පීචි අපීචි සියලු සංස්කාර ධර්මයන් වෙනස් වන සුළුය.

ලොව වෙනස් වන සියල්ලෙහිම ස්වභාවය දුක් සහිත බවයි ජාති ජරා ව්‍යාධි මරණ ආදිය දුකෙහි ස්වභාවයයි. සමස්තයක් ලෙස පංච උපාදානස්ඛන්ධියම දුක් සහිත බව බුදු දහමේ දැක්වේ.

අහිතය හා දුක්ඛ යන ලක්ෂණවලින් සමන්විත සෑම සංස්කාර ධර්මයක්ම මමය මාගේ ය යයි ආත්මකොට ගත නොහැකි බැවින් එය අනාත්ම ලක්ෂණය නම් වේ.

පිළිතුරු සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු දෙන්න

(ලකුණු 05 යි)

iv වටදාගෙය

වටදාගෙය යනු ස්තූපය සඳහා ඉදි වූ වෘත්තාකාර පියස්සක් සහිත ගෘහය වේ. එය චේතියසර නමින් ද හදුන් වයි. ස්තූපයේ ආරක්ෂාව සඳහා එය හි මවා ඇත. පූජාරාමය, අම්බස්තල, ලංකාරාම ආදී කුඩා ප්‍රමාණයේ ස්තූප සඳහා වටදාගෙය ඉදිකර තිබුණු බවට පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක හමුවෙයි. පොළොන්නරුවේ හා මැදිරිගිරියේ වටදාගෙවල් කලාවක්ම අතින් අග්‍රගන්‍ය නිර්මාණ ලෙස සැළකේ.

පිළිතුරු සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු දෙන්න

(ලකුණු 05 යි)

